

محصولات ارگانیک دنیا را، چه کشورهایی میل می کنند؟

هم اکنون ۱۷۲ کشور تولید کشاورزی ارگانیک دارند.

. کشور ما در زمینه تولید ارگانیک در جهان می تواند حرف برای گفتن داشته باشد.

. تا ۳ سال پیش، ۹۷ درصد محصولات ارگانیک ما صادر می شد، امروز حدود ۲۰ درصد محصولات در داخل مصرف می شود.

. بهترین و پاک ترین محصولات کشاورزی دنیا نصیب آمریکا می شود .

پژوهش خبری صدا وسیما: شاید از مهم ترین دلایل استقبال اندک کشاورزان از کشت ارگانیک، نگرانی آنها از کاهش تولید، در واحد سطح و به دنبال آن حمایت نکردن دولت از ایشان است؛ زیرا دولت در این سال ها به کشاورزان نشان داده که تنها به دنبال افزایش تولید است. اما با یک نگاه جامع، این نوع کشت، با کاهش هزینه های سلامت و افزایش بهره وری نیروی انسانی، ایجاد شغل و درآمد و مسائل مطلوب زیست محیطی، در نهایت منجر به کاهش هزینه های دولت میشود و دلیل گرایش روزافزون جهان به کشت ارگانیک نیز همین نکته است. در پژوهش حاضر، دکتر عبدالمجید مهدوی دامغانی و دکتر حسین محمودی، (اعضای هیئت علمی پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی)، از زاویه ای دیگر به مساله اهمیت کشت ارگانیک پرداخته اند.

وضع ایران در منطقه

کشت ارگانیک محصولات استراتژیک و غیراستراتژیک، در کشور توجیه اقتصادی دارد. در این حوزه، برخی کشورهای منطقه، مانند کشورهای آسیای میانه و ترکیه، از ما جلوتر هستند. بنابراین وضع ما وضع مطلوبی نیست ولی امیدوارکننده و روبه رشد است. آمار موجود نشان میدهد امسال وضع بهتر شده است. در منطقه ما، کشت جدی در زمینه ارگانیک وجود ندارد، نسبت به افغانستان و عراق وضع بهتری داریم.

وضع ما از کشورهای اطراف مان بهتر است، ولی در آسیا و همچنین در جهان اصلا وضعیت مناسبی نداریم.

به دلیل اینکه سیاستگذاری مناسبی نداشته ایم. یکی از دلایل رشد مطلوب کشت ارگانیک در بسیاری از کشورها سوبسید سبز است، یعنی کشاورز خیالش راحت است، که اگر محصولش را نخرند، سوبسید سبز می گیرد، که چیزی شبیه وام است.

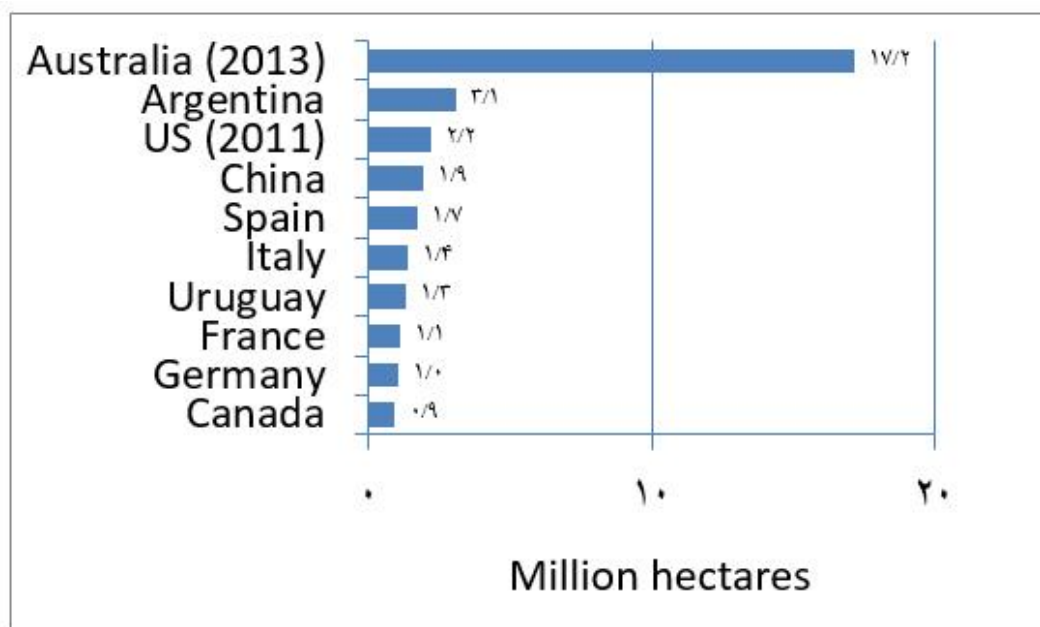
درباره محصولات استراتژیک، که دانش بنیان و مبتنی به هایتک نیز باشند، می توانیم محصول ارگانیک داشته باشیم، بدون اینکه افت عملکرد چشمگیری داشته باشیم.

نگاهی به کشت ارگانیک در جهان

در حوزه جهانی بسیاری از کشورها چه در زمینه محصولات غذایی استراتژیک و چه بخش غیراستراتژیک، سرمایه گذاری کرده اند. آلمان، گندم، حبوبات و گوشت خود را ارگانیک کرده، آمریکا روی محصولات لبنی و پروتئین سرمایه گذاری کرده، کشورهای مدیترانه ای بر روی زیتون ارگانیک، کشورهای امریکای لاتین، در حوزه علوفه ارگانیک سرمایه گذاری کرده اند.

در ابتدا ۷۷ کشور وارد کشاورزی ارگانیک شدند و بعد از مدتی که بازار اقتصادی جدیدی برای کشاورزها باز شد تعداد کشورها به ۱۷۲ رسید که در میان ۱۰ کشور اول، همیشه استرالیا به دلیل مراتع زیادی که دارد، اول است، به خصوص در تولید محصولات دامی.

ده کشور برتر تخصیص دهنده زمین های کشاورزی، به کشت ارگانیک

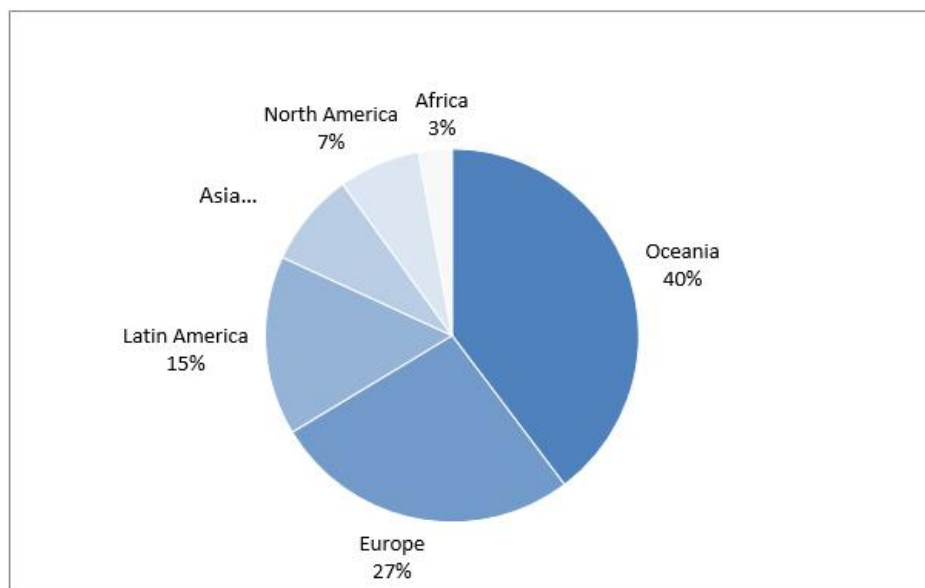
منبع: مهدوی دامغانی، عبدالمجید و محمودی، حسین؛ کشت جهانی ارگانیک در سال ۲۰۱۴؛ پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی

البته به دلیل وجود برخی آسیب شناسی ها، بسیاری از کشورها از جمله ایران، نمی توانند همه کشاورزی خود را زیر کشت ارگانیک ببرند؛ اما ما می توانیم مثل بسیاری از کشورهای دنیا برای خود هدف تعیین کنیم. در بهترین حالت کشور ما می تواند تا ۱۰ درصد محصولات خود را به ارگانیک اختصاص دهد، غیر از این و گفتن ارقام بالاتر غیر منطقی و نشدنی است.

تولید محصولات ارگانیک و ظرفیت بالای آن برای فاصله گرفتن از اقتصاد نفتی، یکی از موتورهای محرک اقتصاد مقاوتی است.

کشور ما به دلیل ظرفیت و پتانسیلی که دارد، می تواند در آسیا و یا حداقل در خاورمیانه اول باشد و در زمینه تولید ارگانیک در جهان، حرف برای گفتن داشته باشد؛ اما نکته موضوع اینجاست که نباید تمام آنچه تولید می شود، صادر کرد. پس سهم مصرف داخلی خودمان چه می شود؟

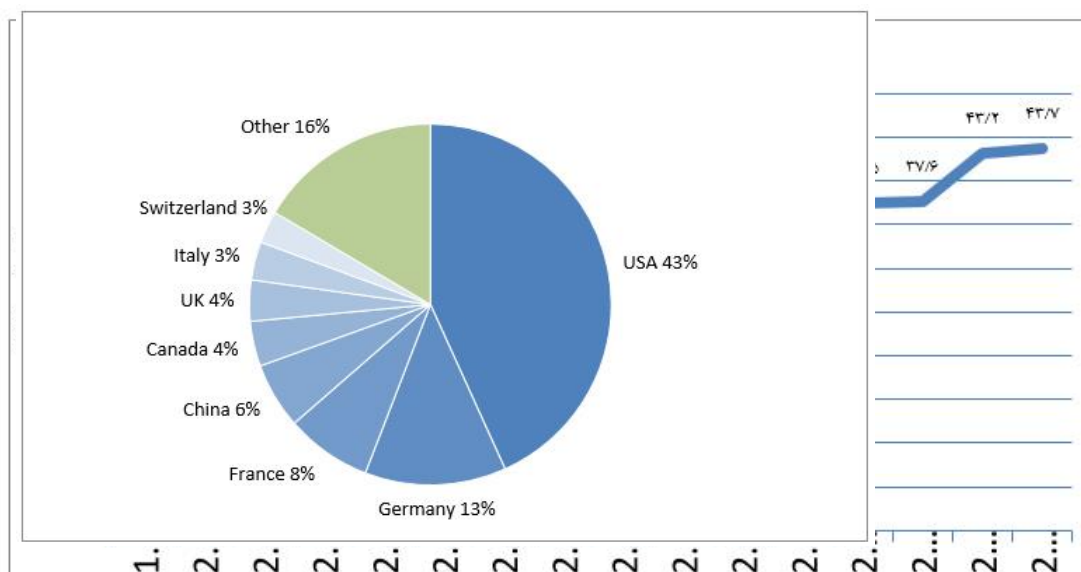
سهم قاره ها در تخصیص زمین به کشت ارگانیک

منبع: مهدوی دامغانی، عبدالمجید و محمودی، حسین؛ کشت جهانی ارگانیک در سال ۲۰۱۴؛ پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی

اقیانوسیه به دلیل وجود استرالیا بیشترین تولید محصولات ارگانیکی (۴۰ درصد) را دارد. پس از آن اروپا با ۲۷ درصد، آمریکای لاتین با ۱۵ درصد، آسیا با وجود داشتن ظرفیت بسیار بالای کشاورزی، تنها ۸ درصد، آمریکای شمالی ۷ درصد و آفریقا تنها ۳ درصد از زمین های زیر کشت ارگانیک را در اختیار دارد.

رشد زمین های زیر کشت ارگانیک، از سال ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۴

منبع: مهدوی دامغانی، عبدالمجید و محمودی، حسین؛ کشت جهانی ارگانیک در سال ۲۰۱۴؛ پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی

سال ۱۹۹۹، یازده میلیون هکتار در کل دنیا زیر کشت ارگانیک بوده و این میزان در سال ۲۰۱۴، به ۴۳ میلیون هکتار افزایش یافته، این روند رو به رشد، نشان می دهد، اهمیت این موضوع در دنیا درک شده و بازار خوبی هم برای آن موجود است. این روند همچنین اهمیت محصولات ارگانیک، برای صادرات و برونزا بودن آن از نگاه اقتصادی را نشان می دهد.

چه کسانی محصولات ارگانیک را میل می کنند؟

بهترین و پاک ترین محصولات کشاورزی دنیا نصیب آمریکا می شود و بازار بسیار خوبی برای آن دارد. آلمان تقریباً مهد ارگانیک دنیاست، استفاده هم می کند. غرب مصرف کننده بزرگ این محصولات در جهان است.

سهم مصرف محصولات ارگانیک در کشورهای جهان

منبع: مهدوی دامغانی، عبدالمجید و محمودی، حسین؛ کشت جهانی ارگانیک در سال ۲۰۱۴؛ پژوهشکده علوم محیطی دانشگاه شهید بهشتی

محصولات ارگانیک کشور ما، در جهان بسیار طرفدار دارد. انار ارگانیک ما اصلاً وارد بازار داخلی نمی شود. روغن گل رز هم در داخل کمتر دیده می شود.

کشورهایی مثل آمریکا، محصولات ارگانیک جهان را با سرعت می برند.

تا ۲ و ۳ سال پیش، ۹۷ درصد محصولات ارگانیک ما صادر می شد، امروز حدود ۲۰ درصد محصولات در داخل مصرف می شود.

مصرف کننده داخل باید قدر محصولات ارگانیک را بفهمد، تا به سمت مصرف بیاید.

کلام آخر

اعتماد سازی برای مصرف کننده داخلی شرط اساسی است. لازم است، اداره کل استاندارد و وزارت جهاد و سازمانهای تابعه، به یک نشان مشترک در این زمینه برسند. چه چیزی مهم تر از سلامت فرزندان ما و نسل های آینده است؟ چگونه است که بعضی کشورهای دنیا شتابان، به سمت مصرف محصولات ارگانیک، حتی با هزینه بیشتر، در حرکتند؟

پژوهش خبری صدا و سیما // تینا صالحی